

โครงการพัฒนาพื้นที่ป่าขุนแม่กวัง จังหวัดเชียงใหม่

ความเป็นมา

เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๓๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จฯ ไปยังศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทอดพระเนตรการดำเนินงานของโครงการ โดยมี นายจุลนภ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา องคมนตรี , พลโทไพโรจน์ จันทร์อุไร แม่ทัพภาคที่ ๓ , นายยุทธ กิ่งเกตุ อธิบดีกรมชลประทาน , นายชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ , ร้อยตรีสมศักดิ์ เจริญกุล ป่าไม้จังหวัดเชียงใหม่เข้าเฝ้าฯ ถวายรายงานในวโรกาสที่เสด็จฯ ครั้งนี้ ได้มีพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่ป่าขุนแม่กวังว่า พื้นที่ที่ปลูกสวนป่าแล้ว , พื้นที่ที่บุกรุก และพื้นที่ที่จัดสรรให้ราษฎรทำกินเป็นการชั่วคราวในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ควรจะได้มีการปรับปรุงให้เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร มีความชุ่มชื้นสามารถทำกินได้ จะไม่ทำการบุกรุกต่อไป รวมทั้งยังสามารถจัดเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนได้อีกด้วย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีรับสั่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับกรมชลประทาน โดยมอบให้กรมป่าไม้รับไปดำเนินการ เกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาการปลูกสวนป่า โดยให้ปลูกไม้ที่ชุ่มชื้นเป็นหลัก และให้กรมชลประทานจัดหาแหล่งน้ำ โดยใช้ น้ำจากน้ำแม่สาย และให้ขุดอ่างเล็กอ่างน้อย ทำ Check Dam เป็นจุดๆ เพื่อให้เกิดความชุ่มชื้นในพื้นที่ ซึ่งประสบความสำเร็จมาแล้ว จากการทดลองที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ให้พัฒนาพื้นที่จากหมู่บ้านศาลาปางสัก ตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ไปจดขอบอ่างเก็บน้ำแม่กวัง สำหรับหมู่บ้านหรือราษฎรที่อาศัยอยู่ก่อนแล้ว ก็ควรพิจารณาให้อยู่อาศัยหรือทำกินต่อไป โดยให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้เป็นผู้ควบคุมไม่ให้มีการบุกรุกเพิ่มเติม ทั้งนี้จะต้องทำการสำรวจผู้ที่อยู่อาศัยหรือทำกินต่อไป โดยให้มีเจ้าหน้าที่ป่าไม้เป็นผู้ควบคุมไม่ให้มีการเข้ามาบุกรุกเพิ่มเติมอีก

ต่อมาเมื่อ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) ได้ขอรับการสนับสนุนกำลังพลจาก กองทัพภาคที่ ๓ ในการจัดเจ้าหน้าที่ร่วมปฏิบัติงานป้องกันการบุกรุกทำลายป่าในเขตพื้นที่โครงการฯ เนื่องจากราษฎรบุกรุกเข้าทำกินและตัดทำลายป่า กองทัพภาคที่ ๓ จึงได้มอบหมายให้ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๗ จัดกำลังสนับสนุนการปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) ร้องขอโดยมีกำลังพล ๒ ชุดปฏิบัติการ (ชุดละ ๑๕ นาย) เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๕ ระยะที่ ๒ จัดเจ้าหน้าที่คุ้มครองและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ในเขตพื้นที่ดังกล่าว จำนวน ๒ ชุดปฏิบัติการ ปีงบประมาณ ๒๕๓๙ ได้มีการขยายพื้นที่โครงการ เพิ่มเติมอีก รวมทั้ง ๓ พื้นที่ เป็นจำนวนชุดปฏิบัติการ ๑๐ ชุดปฏิบัติการ

วัตถุประสงค์

เพื่อป้องกันการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ป่าขุนแม่กวังฯ

เป้าหมาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริให้พิจารณาขยายขอบเขตพื้นที่โครงการให้ครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำแม่กวัง โดยให้แบ่งพื้นที่ดำเนินการตามโครงการออกเป็น ๓ ระยะคือ

ระยะที่ ๑ (๒๕๓๖-๒๕๓๗) พื้นที่ดำเนินการ มีขอบเขตทางด้านทิศเหนือ ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ขึ้นไปจดจรดขอบอ่างเก็บน้ำแม่กวัง รวมเนื้อที่ประมาณ ๓๐,๐๐๐ ไร่

ระยะที่ ๒ (๒๕๓๗-๒๕๓๙) พื้นที่ดำเนินการ มีขอบเขตต่อจากระยะที่ ๑ ขึ้นไปทางด้านทิศเหนือจนจรดเขตอำเภอแม่แตง และอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ประมาณ ๗๐,๐๐๐ ไร่

ระยะที่ ๓ (๒๕๓๙-๒๕๔๔) พื้นที่ดำเนินการ ได้แก่ พื้นที่ส่วนที่เหลือในเขตลุ่มน้ำแม่กวังด้านเหนือ อ่างเก็บน้ำแม่กวังทั้งหมด จำนวน ๒๔๕,๐๐๐ ไร่ มีบริเวณต่อจากขอบเขตระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ ไปทางด้านตะวันออกครอบคลุมพื้นที่อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ , อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย และอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ระยะเวลาดำเนินงาน โครงการต่อเนื่อง

สรุปผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ ๒๕๕๖

๑. ชุดปฏิบัติการ อ.ก. แม่กวัง ทำการลาดตระเวนตรวจพบการตัดไม้ในพื้นที่ โครงการฯ สรุปได้ดังนี้
 - ๑.๑ พื้นที่โครงการฯ ระยะที่ ๑ จำนวน ๓๘.๔๔ ลูกบาศก์เมตร
 - ๑.๒ พื้นที่โครงการฯระยะที่ ๒ จำนวน ๓๙.๙๑ ลูกบาศก์เมตร
 - ๑.๓ พื้นที่โครงการฯระยะที่ ๓ จำนวน ๗๗.๘๑ ลูกบาศก์เมตร
 - ๑.๔ นอกพื้นที่โครงการฯระยะที่ ๒ จำนวน ๙๘.๑๔ ลูกบาศก์เมตร
๒. สามารถจับกุมผู้กระทำผิดได้ ๗ ราย นำตัวส่ง สภ.อ.ดอยสะเก็ด จำนวน ๑ ราย เพื่อดำเนินคดีต่อไป และว่ากล่าวตักเตือนแล้วปล่อยไป จำนวน ๖ ราย
๓. ตรวจยึดอุปกรณ์การแปรรูปไม้ได้ จำนวน ๕ รายการดังนี้
 - ๓.๑ เครื่องเลื่อยโซ่ยนต์ จำนวน ๒ เครื่อง
 - ๓.๒ เลื่อยตั้ง จำนวน ๔ ปืน
 - ๓.๓ ขวาน จำนวน ๔ เล่ม
 - ๓.๔ มีด จำนวน ๔ เล่ม
 - ๓.๕ ชะแลง จำนวน ๔ เล่ม

ที่ตั้ง

๑. กองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๗ ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พิกัด MA๙๗๓๘๓๒
๒. พื้นที่โครงการ พิกัด NA ๒๔๒๘๖๓

แผนที่สังเขปเส้นทาง

โครงการพัฒนาพื้นที่ป่าขุนแม่กวัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

